

शैक्षणिक दिनदर्शिका

(इयत्ता चौथी)

जून ते ऑगस्ट २०२०

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

प्रेरणा व मार्गदर्शन

मा.ना.उद्धवजी ठाकरे
मुख्यमंत्री
महाराष्ट्रराज्य

मा.ना.अजित पवार
उपमुख्यमंत्री
महाराष्ट्रराज्य

प्रा.वर्षा गायकवाड
मंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मा.ओमप्रकाश उर्फ बच्चू बाबाराव कडू
राज्य मंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मा.वंदना कृष्णा(भा.प्र.से.)
अपर मुख्य सचिव
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मा.विशाल सोळंकी(भा.प्र.से.)
आयुक्त (शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य

शुभेच्छा संदेश...

जीवनातील विविध समस्यांना सामोरे जाताना शिक्षणाची ज्योत तेवत ठेवणाऱ्या असंख्य बालकांसमोर कोविड-१९ मुळे एक नवीन आव्हान उभे राहिले आहे. सर्व पालक, शिक्षक, शिक्षणप्रेमी यांच्यापुढे भविष्यातील शिक्षणाच्या व्यवस्थेबाबत प्रश्न निर्माण झाले आहेत. पण पुरोगामी महाराष्ट्र या अडचणीतूनही मार्ग काढून विद्यार्थी व शिक्षक यांच्या आरोग्याला प्राधान्य देऊन विद्यार्थ्यांचे शिक्षण होत राहिल यासाठी प्रयत्न करत राहिल आणि शिक्षणातही मागे राहणार नाही याची मला खात्री आहे.

आरोग्याला प्राधान्य देऊन शिक्षण चालू ठेवता येईल काय यावर शासन पातळीवर बरीच चर्चा होऊन शाळा बंद असल्या तरी मुलांच्या शिकण्याची प्रक्रिया कायम ठेवण्यासाठी शालेय शिक्षण विभाग 'शैक्षणिक दिनदर्शिका' घेऊन येत आहे. शिक्षण विभागाच्या या प्रयत्नांना सर्व शिक्षक, विद्यार्थी, शाळा व्यवस्थापन समिती व पालकांनी सकारात्मक प्रतिसाद द्यावा असे आवाहन मी या निमित्ताने करते.

सर्वांना नवीन शैक्षणिक वर्षाच्या शुभेच्छा!

प्रा.वर्षा गायकवाड
मंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मनोगत

महाराष्ट्रातील सर्व विद्यार्थी, पालक आणि शिक्षकांना नवीन शैक्षणिक वर्षाच्या हार्दिक शुभेच्छा!

कोविड-१९ च्या प्रादुर्भावामुळे मागील काही दिवसांपासून आपण अनेक संकटांचा सामना करत आहोत. आरोग्य आणि दैनंदिन उदरनिर्वाहाचा प्रश्न असणाऱ्या असंख्य बालकांना परिस्थितीमुळे शिक्षण सोडण्याची वेळ येऊ नये तसेच शिक्षणाशी, शिक्षकांशी त्यांचा संबंध तुटू नये यासाठी मागील २ महिन्यांपासून आम्ही 'शाळा बंद, पण शिक्षण आहे...' ही अभ्यासमाला सुरु ठेवली होती आणि त्याला महाराष्ट्रभरातून प्रचंड प्रतिसाद मिळाला. शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये १५ जूनपासून सर्व महाराष्ट्रात प्रत्यक्ष शाळा सुरु करण्यात अनेक अडचणी आहेत. त्यामुळे आपण डिजिटल माध्यमातून शिक्षण देण्याचा निर्णय घेतला आहे. या पार्श्वभूमीवर राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषदेने शैक्षणिक दिनदर्शिकेची निर्मिती केली आहे. या शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर शिक्षक, पालक यांनी अत्यंत विचारपूर्वक करून विद्यार्थ्यांचे शिकणे अधिक समृद्धकरणे आवश्यक आहे. प्रत्यक्ष शाळा सुरु होत नाहीत तोपर्यंत विद्यार्थी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करून आपल्या सवडीनुसार आणि वेळेनुसार शिक्षण घेऊ शकणार आहेत. यामध्ये अध्ययन पूरक साहित्य, कृती, स्वाध्याय यांचा अंतर्भाव करण्यात आला आहे. आम्ही दीक्षा, रेडिओ, टेलिव्हिजन, अध्ययन व्यवस्थापन प्रणाली (LMS) इत्यादी माध्यमातून विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचण्यासाठी प्रयत्नशील असून त्याचाच एक भाग म्हणून शैक्षणिक दिनदर्शिका तयार करण्यात आली आहे. या उपक्रमास शिक्षक, पालक व विद्यार्थी सकारात्मक प्रतिसाद देतील आणि शिक्षणाची प्रक्रिया सुरु ठेवतील अशी मला आशा आहे.

शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा प्रमुख उद्देश हा या संकटाच्या कालावधीमध्ये देखील विद्यार्थी शिक्षणप्रवाहात रहावा हाच आहे. आरोग्यासोबतच विद्यार्थ्यांचे शिक्षण हे ही महत्वाचे आहे. यासाठीच घरी बसून देखील विद्यार्थी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करून त्याच्या वेळेनुसार शिकू शकणार आहे. शाळा बंदच्या कालावधीमध्ये नवीन शैक्षणिक वर्षाच्या प्रारंभीच्या अनुषंगिक कृती तसेच अध्ययन अनुभव पूर्णतः देणे शक्य होणार नाही पण काही अध्ययन अनुभव हे या उपलब्ध ई-साहित्याच्या माध्यमातून देणे नक्कीच शक्य होणार आहे.

दिनकर पाटील

संचालक

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण

परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

शैक्षणिक दिनदर्शिका

नमस्कार विद्यार्थी मित्रहो,

सध्या कोविड-१९ या रोगामुळे संपूर्ण जग विविध समस्यांना सामोरे जात आहे. त्याला शिक्षणक्षेत्रही अपवाद नाही. जगभरातील शाळा-महाविद्यालये अनिश्चित काळासाठी बंद आहेत. शिक्षक, विद्यार्थी, पालक हे सर्वजण शाळा कधी सुरु होणार याविचारात आहेत. शाळा सुरु करता येत नसल्या तरी शिकणे जास्तीत जास्त समृद्ध करता येऊ शकेल का याचा विचार शासनपातळीवरही होत आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठी दीक्षा ऍप, रेडिओ, टेलिव्हिजन,अध्ययन व्यवस्थापन प्रणाली (LMS) यांचा वापर करण्यासाठी सुद्धा शासन प्रयत्नशील आहे. त्याचाच एक भाग म्हणून दीक्षा ऍप्लिकेशनचा वापर मुलांच्या अध्ययनासाठी करण्याचा एक छोटासा प्रयत्न शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या रूपात आम्ही करत आहोत. शैक्षणिक दिनदर्शिका स्मार्ट पीडीएफ रूपात असून यामध्ये दिलेल्या अध्ययन स्रोतांवर स्पर्श केल्यास संबंधित ई-साहित्य आपल्यासमोर व्हिडिओरूपामध्ये दिसेल. शैक्षणिक दिनदर्शिका पाहताना इंटरनेट कनेक्टिव्हिटीची समस्या जाणवत असल्यास रेंज आहे अशा ठिकाणी जाऊन संबंधित ई-साहित्य दीक्षा ऍप्लिकेशनवरून आपण डाऊनलोड करू शकतो व इंटरनेट कनेक्टिव्हिटी नसलेल्या ठिकाणी ऑफलाईन वापरू शकतो.

महाराष्ट्र राज्यातील सर्वच विद्यार्थी व पालक सहजपणे वापर करू शकतील असा जून, जुलै व ऑगस्ट २०२० या महिन्यांसाठीचा अध्ययन साहित्यस्रोतांचा संच शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या रूपामध्ये आपणा सर्वांसाठी उपलब्ध करून देत आहोत. प्राप्त परिस्थितीत उपलब्ध अध्ययन स्रोतांच्या मदतीने तयार केलेल्या शैक्षणिक दिनदर्शिकेस शिक्षक, पालक व विद्यार्थी सकारात्मक प्रतिसाद देतील असा विश्वास वाटतो. शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा उपयोग आपल्या पाल्याचे किंवा आपल्या विद्यार्थ्यांचे अध्ययन सुकर करण्यासाठी नक्कीच होईल अशी आशा आहे.

शैक्षणिक दिनदर्शिका विद्यार्थ्यांनी पालक आणि शिक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली वापरावयाची आहे.तसेच शिक्षकांनी फोन कॉल, व्हाट्सअप या माध्यमातून विद्यार्थी आणि पालक यांच्या संपर्कात राहून शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या साहाय्याने मुलांचे शिक्षण आनंददायी कसे होईल यासाठी प्रयत्न करावयाचा आहे. विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करत असताना पालक आणि घरातील इतर वडीलधारी मंडळी तसेच मोठे बहीण-भाऊ यांच्या देखरेखीखाली अध्ययन साहित्य वापरावे. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमध्ये अध्ययनस्रोत म्हणून दीक्षा ऍप वरील संबंधित घटकांचे ई साहित्य दिले आहे. या साहित्याचा वापर संदर्भ म्हणून करण्यापूर्वी शिक्षकांशी चर्चा करणे आवश्यक आहे त्याचप्रमाणे शिक्षकांच्या सूचनेनुसार पाठ्यपुस्तकांचाही वापर आवश्यक आहे.

केवळ शैक्षणिक दिनदर्शिका पुरवल्याने विद्यार्थ्यांचा अभ्यास पूर्ण होणार नसून शिक्षकांनी सतत पालक व विद्यार्थ्यांच्या संपर्कात राहणे त्यांच्याशी चर्चा करणे, त्यांना काही प्रश्न विचारणे या माध्यमातून विद्यार्थ्यांचे सातत्यपूर्ण सर्वकष मूल्यमापन करावे. विद्यार्थ्यांवर सतत ऑनलाईन चाचण्यांचा मारा करणे योग्य नाही. त्याचप्रमाणे लेखी गृहपाठ, स्वाध्याय आणि चाचण्यायामुळे विद्यार्थ्यांचे अध्ययन कंटाळवाणे होणार नाही याचीही दक्षता शिक्षकांनी घेणे आवश्यक आहे. त्याच प्रमाणे विद्यार्थीनिहाय या नियोजनामध्ये लवचिकता सुद्धा असावी.

शिक्षकांसाठी सूचना :

1. शैक्षणिक दिनदर्शिका सर्व शिक्षकांनी आपल्या सर्व विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचवावी.
2. शैक्षणिक दिनदर्शिका विद्यार्थ्यांनी वापरायला सुरु करण्यापूर्वी शिक्षकांनी सर्व वापरकर्त्या विद्यार्थ्यांशी व पालकांशी फोन, व्हिडीओ कॉल, ग्रुप कॉल,कॉन्फरन्स कॉल करून संवाद साधावा आणि शैक्षणिक दिनदर्शिका वापरून अभ्यास कसा करावा याबद्दल मार्गदर्शन करावे.
3. वर्गशिक्षकांनी विद्यार्थ्यांशी संवाद साधताना फक्त अभ्यासबद्दल बोलू नये. हा संवाद अनौपचारिक असावा. विद्यार्थी, कुटुंब, सध्याची दिनचर्या व घरात सध्या स्वीकारलेली जबाबदारी, आजूबाजूच्या परिस्थितीबाबत त्याचे मत याबद्दल चर्चा करून शिक्षक - विद्यार्थी संबंध दृढ होतील याची काळजी घ्यावी.

4. वर्गशिक्षकांनी, विषयशिक्षकांनी पाठ शिकताना पुस्तकाचा कसा वापर कसा करावा याबद्दल सूचना घाव्यात.
5. प्रत्येक पाठाचे ई-साहित्य बघण्यापूर्वी व बघितल्यानंतर काय करावे याबद्दलही विद्यार्थ्यांना सांगावे.
6. त्याचप्रमाणे पाठातील ई-साहित्याशी संबंधित समांतर उपक्रम आणि स्वाध्याय ह्याबाबतीत विद्यार्थ्यांशी संवाद साधावा.
7. नियमित अभ्यासाला पर्याय म्हणून आपण दीक्षा ऍपचा वापर आपण करत नाही आहोत तर शिक्षक आणि विद्यार्थी यांच्यातील आंतरक्रियेतून जे विद्यार्थ्यांचे अध्ययन घडते त्याला पूरक साहित्य किंवा शैक्षणिक साहित्य म्हणून ई-साहित्याचा वापर करणे अपेक्षित आहे.
8. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमध्ये देण्यात आलेल्या कृतीशिवाय शिक्षकांनी आपल्या स्तरावर इतर आवश्यक कृती व उपक्रम विद्यार्थ्यांना पुरविण्यास हरकत नाही.

शैक्षणिक दिनदर्शिका वापरण्यासाठी विद्यार्थी व पालक यांच्याकरिता महत्वाच्या सूचना :

1. शैक्षणिक दिनदर्शिका म्हणजे पाठ्यपुस्तकातील पाठांवर आधारित नियोजन असून त्याचा उद्देश विद्यार्थ्यांचे अध्ययन सुलभ करणे हा आहे.
2. शैक्षणिक दिनदर्शिकेनुसार अध्ययन करताना यावर्षी आपल्याला पुरवलेल्या नवीन पाठ्यपुस्तकांचा उपयोग करावा.
3. दीक्षा ऍप पाहण्यापूर्वी एकदा पाठ्यपुस्तकातून संबंधित पाठ वाचावा. त्याचप्रमाणे ई-साहित्य पाहिल्यानंतरही ई-साहित्यातील अध्ययन घटक पुन्हा वाचणे अधिक फायदेशीर ठरेल.
4. पाहिलेल्या आणि वाचलेल्या अध्ययन घटकांत काही समस्या असल्यास ती आपले पालक, घरातील ज्येष्ठ व्यक्ती, मोठे बहीण-भाऊ शिक्षक यांच्याशी चर्चा करावी.
5. एक पाठ अभ्यासून संपल्यानंतर त्यावरील स्वाध्याय पूर्ण करावा व शक्य झाल्यास तो घरातील ज्येष्ठांकडून तपासून घ्यावा.
6. दररोज प्रत्येक विषयाचा अभ्यास करण्याची सवय लावून घ्या.
7. ठराविक कालावधीनंतर शिक्षकांनी पाठवलेल्या चाचण्याही सोडवा.
8. ई-साहित्य वापरताना घरातील ज्येष्ठ व्यक्तींच्या सानिध्यातच रहा.
9. ई-साहित्य सलगपणे न पाहता प्रत्येक विषय संपल्यानंतर थोडी विश्रांती घ्या. मोबाईल किंवा इलेक्ट्रॉनिक गॅजेट काही वेळासाठी दूर ठेवा.
10. इ.१ ली व २ रीच्या विद्यार्थ्यांनी दीक्षा ऍप व पाठ्यपुस्तक घरातील वडीलधाऱ्या मंडळींच्याच मदतीने वापरायचे आहे.
11. आवश्यक तेथे सांगितलेल्या कृती, प्रयोग किंवा उपक्रम करण्यापूर्वी वडीलधाऱ्या मंडळींना त्याची कल्पना घ्या अथवा त्या कृती किंवा उपक्रम त्यांच्या मदतीनेच करा.
12. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमधील लिंक open होत नसल्यास सदर घटकाशी संबंधित ई-साहित्य DIKSHA APP च्या माध्यमातून आपणास पाहता येईल. यासाठी DIKSHA APP आपल्या मोबाईल मध्ये DOWNLOAD करून घ्यावे. तसेच पाठ्यपुस्तकामध्ये देण्यात आलेल्या QR CODE DIKSHA APP मधून SCAN करून ही पाहता येईल.

DIKSHA APP DOWNLOAD करण्यासाठी [येथे क्लिक करा](#)

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

शैक्षणिक दिनदर्शिका

(इयत्ता चौथी)

माहे - जून, जुलै, ऑगस्ट २०२०

इयत्ता – चौथी

माहे – जून २०२०

विषय – मराठी

आ ठ व डा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१	04-01- 03 40-01- 18	1. धरतीची आम्ही लेकरं	येथे क्लिक करा	कविता योग्य चालीत म्हणा . शेतीवर आधारीत कविताचा संग्रह करा . शेतीची विविध कामे व महत्त्व यावर लेखन करा .
२	04-01- 02 04-01- 04	2. बोलणारी नदी	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	मजकूराचे वाचन करा . संवाद सादरीकरण करा .. खालील विषयावर स्वताचे मत मांडा. झाडे बोलू लागली तर ... पक्षी बोलू लागले तर ... नदीच निरीक्षण करून तिच्यापासून मिळणाऱ्या वस्तू व होणारे फायदे याची यादी बनवा ..

माहे – जुलै २०२०

विषय – मराठी

आ ठ व डा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१	04-01- 01 04-01- 04 04-01-13 04-01-17	3. आम्हालाही हवाय मोबाइल !	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	मोबाईलचे दैनंदिन कामात होणारे उपयोग यावर मत मांडा. मोबाईल वापराचे फायदे व तोटे यावर लेखन व चर्चा . नाट्यछटा बनवून सादरीकरण करा .
२	04-01- 04 04-01- 18	4. या भारतात	येथे क्लिक करा	विद्यार्थ्यांनी चालीत कविता सादर करणे . संत तुकडोजी महाराजांच्या अंभगाचा संग्रह करा .. नवीन शब्द चर्चा करून संग्रह करा.
3	04-01- 06 04-01-	5. मलाशिकाय चंय !	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	बोली भाषा व शाळेतील भाषा यावर स्वताचे मत मांडा . शिक्षणाचे महत्त्व स्वतः च्या शब्दात मांडा . तुमच्या परिसर बोली भाषेत संवाद सादर करा .

10 04-01- 16 04-01-17		येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	सण समारंभात गायल्या जाणाऱ्या तुमच्या बोलीगीताचा संग्रह करा .. स्वतःचे मत मांडतील . तुम्हाला काय वाटेल ते सांगा . १.पाऊस आल्यावर ..... २.विविध रंग पाहिल्यावर .. ३.बागेत गेल्यावर ..... मुद्द्यांच्या आधारे कथा पूर्ण करा ..
--------------------------------	--	--	---

माहे - ऑगस्ट २०२०

विषय - मराठी

आ ठ व डा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१	04-01-01 04-01-02 04-01-10	6. मायेची पाखर	येथे क्लिक करा	मजकुराचे वाचन करा . कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या कार्याची अधिक माहिती मिळवा . नवीन शब्द व त्यांचे अर्थ संग्रह करा . समाजसुधारकाची नावे, चित्र, माहिती संग्रह करा
२	04-01-03 04-01-18	7. धूळपेरणी	येथे क्लिक करा	शेतीची विविध कामे व माहिती सांगा मी शेतकरी बोलतोय .... यावर स्वतःचे मत मांडा . शेतकऱ्याची मुलाखत घ्या . घरणीला - मोरणीला अश्या शब्दाची यादी बनवा .
3	04-01-01 04-01-02 04-01-03 04-01-18	8. गुणग्राहक राजा	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	कथेचे वाचन करा . खेळांची यादी बनवा . घरात खेळले जाणारे ... वर्गात खेळले जाणारे ... मैदानात खेळले जाणारे .. खेळाचे जिवनातील महत्त्व सांगा . आवडणाऱ्या खेळाचे नाव व माहिती लिहा .

आ ठव डा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्त्रोत	विद्यार्थी कृती
१	04.71.07 सभोवताली आढळणारे आकार जाणून घेतात.	भौमिति क आकृत्या		<p>१.स्वयंपाक घरात कोन तयार करणाऱ्या वस्तूंची यादी बनवा.</p> <p>२..तुमच्या जवळ असलेल्या ज्या चित्रांमध्ये कोन दिसतो अशी चित्रे गोळा करा व त्यातील कोन पेन्सिलने दाखवा.</p> <p>३.घरातील भिंतीवरील घड्याळ काढून त्यातील काटे फिरवा आणि तास काटा व मिनिट काटा यातील कोन शोधा.</p> <p>४.जमिनीवर किंवा कागदावर रांगोळीसारखे ठिपके काढून त्यात लघुकोन,काटकोन व विशालकोन दाखवा.</p> <p>५.आपल्या परिसरात कोठे कोठे काटकोन बघायला मिळतो त्याची यादी करा.</p> <p>६ .कागदाच्या सहायाने नाव,विमान किंवा तुम्हाला आवडणारे एखादे कागदकाम करा व नंतर ते उलगडा आता त्यात किती लघुकोन,किती काटकोन व किती विशालकोन तयार झालेत ते लिहा.</p> <p>७.सारख्या आकाराच्या काड्या किंवा काडीपेटीच्या काड्या घेऊन त्यापासून लघुकोन/काटकोन/विशालकोन यासारखे कोण घेऊन सुंदर आकृती तयार करा.</p> <p>८.कागदावरती आयत,चौरस व त्रिकोण काढा.या प्रत्येक आकृतीत किती कडा व किती कोपरे आहेत ते लिहा.</p>
२	04.71.08 वर्तुळाचे केंद्र त्रिज्या व व्यास ओळखतात.	भौमिति क आकृत्या	येथे क्लिक करा	<p>१.घरामध्ये वर्तुळाच्या आकाराच्या कोणकोणत्या वस्तू आहेत यांची यादी करा.</p> <p>२.वर्तुळाच्या आकाराचे भांडे उदा.वाटी,बांगडी,डिश इ. घेऊन कागदावर रेखांकन करा.कात्रीने कापून घ्या.त्याची मधोमध घडी करा.घडीमुळे झालेल्या रेघेला काय म्हणता येईल? त्या वर्तुळाकार कागदाचे चार समान भाग होतील अशी दुसरी घडी घाला .वर्तुळाच्या मध्याभागापासून कडेपर्यंत जाणाऱ्या रेघेला काय म्हणता येईल?</p> <p>३ .वर्तुळाकृती कागद घेऊन त्याला वर्तुळाचे केंद्र सोडून हव्या तश्या घड्या घाला नंतर कागद उलगडा आता दोन कडांना जोडणाऱ्या या रेघांना काय म्हणता येईल?</p> <p>४ .कंपासच्या सहायाने वर्तुळ काढण्याचा सराव करा.त्यामध्ये वर्तुळाचे केंद्र,त्रिज्या व व्यास काढून त्यांना नावे द्या.</p> <p>५ .वर्तुळाचे लहान मोठे आकार वापरून एक चित्र तयार करा व ते रंगवा.</p> <p>६ .घरासमोरील अंगणात दोरीच्या व काठीच्या सहाय्याने मोठे वर्तुळ बनवा.</p>

आ ठ व डा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१	04.71.01 दैनंदिन जीवनात संख्यांवरील क्रियांचा वापर करतात.	संख्याज्ञा न	येथे क्लिक करा	<p>१.खालील चार अंकापासून पुनरावृत्ती न करता १० संख्या तयार करा व त्यांचे अक्षरात वाचन व लेखन करा) .५,८,४,६(</p> <p>२ .खालील चार अंकापासून पुनरावृत्ती न करता १० संख्या तयार करा व त्यांचे अक्षरात वाचन व लेखन करा) .४,२,७,९,१(</p> <p>३.खालील संख्यांमधील ४ ची स्थानिक किंमत ओळख. ६५४२ ४२५७ ९४५६ ६८७४ २५८४</p> <p>४ .दोक्षा लिक अभ्यासून खालील दिलेल्या संख्यांचे विस्तारित रूप लिहा. ५४८७ ६५४९८ १००२ ६०५४७</p> <p>५.खाली दिलेल्या विस्तारित रूपावरून संख्या तयार करा. $५००००+६०००+०+४०+९$ $८०००+७००+०+६$ $२००००+८०००+६००+७०+०$ $४०००+०+५०+३$</p>
२	04.71.01 दैनंदिन जीवनात संख्यांवरील क्रियांचा वापर करतात.	संख्याज्ञा न	येथे क्लिक करा	<p>६.कोणतेही पाच अंक घेऊन त्याचे अंक कार्ड तयार करा .प्रत्येकवेळी त्यांचा क्रम बदलून तयार होणारी नवीन संख्या लिहा व तिचे विस्तारित रूप लिहा.</p> <p>७ .कोणतेही पाच अंक घेऊन त्याचे अंक कार्ड तयार करा .प्रत्येकवेळी त्यांचा क्रम बदलून तयार होणारी नवीन संख्या लिहा व त्यांचा चढता व उतरता क्रम लिहा.</p> <p>८.खेळण्यातील किंवा घरातील १ रु, १० रु.व १००रु.नाणी /नोट घेऊन त्यापासून विविध तीन अंकी संख्या तयार करा व लिहा.</p> <p>९.कोणतेही चार अंक कार्ड घेऊन चार अंकी दोन संख्या तयार करा व त्यातील लहान व मोठी संख्या लिहा.</p>

				१०.कोणतेही चार अंक घेऊन त्याचे अंक कार्ड तयार करा . प्रत्येकवेळी त्यांचा क्रम बदलून तीन संख्या तयार करा व त्यांचा चढता व उतरता क्रम लावा.
३	04.71.02 सम, विषम संख्यांचे वर्गीकरण करतात.	संख्याज्ञान	येथे क्लिक करा	११.वीस पर्यंतची कोणतीही संख्या लिहा व तेव्हाच मनी/खडे/चिंचोके घेऊन त्यांचे दोन दोनचे गट तयार करा.सर्व खड्यांचे दोन दोनचे पूर्ण गट झाल्यास ती सम संख्या व सर्व खड्यांचे दोन दोनचे पूर्ण गट न झाल्यास ती विषम संख्या होय. या प्रमाणे विविध संख्या घेऊन सम विषम संख्या ठरविणे हा खेळ खेळता येईल. १२ .1,2,3,4,5,.....याप्रमाणे संख्याचीन्हे तुम्ही कोठे कोठे पाहली आहेत? अशी १ ते १० पर्यंतची आतरराष्ट्रीय संख्याचीन्हे व देवनागरी संख्याचीन्हे समोरासमोर लिहा.
४	04.71.01 दैनंदिन जीवनात संख्यांवरील क्रियांचा वापर करतात.	बेरीज	येथे क्लिक करा	इयत्ता ४थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान क्र.१८ वरील उदाहरणे अभ्यासा. १.खाली दिलेल्या संख्यांच्या जोड्यांची उभी व आडवी मांडणी करून बेरीज करा. २१५४+५४३१ ६२१४+२७५४ २६३१+६२६० १२३४+४३२१ २.खाली एक शाब्दिक उदाहरण दिलेले आहे तशा प्रकारची पाच शाब्दिक उदाहरणे बनवून सोडवा. उदा .बाबांनी दुकानातून ५४२१ रुपयाचा टिक्ही व २३५४ रुपयाचा कुलर विकत घेतला तर बाबांना दुकानदाराला किती रुपये द्यावे लागतील?

माहे – ऑगस्ट २०२०

विषय – गणित

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
१	04.71.01 दैनंदिन जीवनात संख्यांवरील क्रियांचा वापर करतात.	बेरीज	येथे क्लिक करा	इयत्ता ४थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान क्र.१९ व २० वरील उदाहरणे अभ्यासा. १.खाली दिलेल्या संख्यांच्या जोड्यांची उभी व आडवी मांडणी करून बेरीज करा. ६३२५+६५४१ ८७४५+९६५८ ३६८७+४५९८

				<p>४५८७+६५८९</p> <p>२.खाली एक शाब्दिक उदाहरण दिलेले आहे तशा प्रकारची पाच शाब्दिक उदाहरणे बनवून सोडवा.</p> <p>उदा .एका गावात ४२८९ पुरुष व ३८७६ स्त्रिया आहेत तर त्या गावाची लोकसंख्या किती?</p> <p>३.कोणतेही दोन अंक घेऊन त्याचे दोन अंक कार्ड बनवा.</p> <p>कोणतीही वही व पेन न वापरता त्यांची तोंडी बेरीज करा.अंक बदलून हाच खेळ सुरु ठेवा.</p>
२	04.71.01 दैनंदिन जीवनात संख्यांवरील क्रियांचा वापर करतात.	वजाबा की	<p>येथे क्लिक करा</p> <p>इयत्ता ४ थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान क्र.२३ व २४ वरील उदाहरणे अभ्यासा.</p> <p>१.खाली दिलेल्या संख्यांच्या जोड्यांची उभी व आडवी मांडणी करून वजाबाकी करा.</p> <p>८७५४-४५३२ ९८५४-६५२१ ७८६५-२३१४ ८६९७-४२३१</p> <p>२.खाली एक शाब्दिक उदाहरण दिलेले आहे तशा प्रकारची पाच शाब्दिक उदाहरणे बनवून सोडवा.</p> <p>उदा .ताईला शाळेकडून ८५४६ रु.शिष्यवृत्ती मिळाली त्यातून ताईने ३२२१रु.ची पुस्तके व रजिस्टर खरेदी केले तर ताईजवळ किती रुपये शिल्लक राहिले?</p>	
३	04.71.01 दैनंदिन जीवनात संख्यांवरील क्रियांचा वापर करतात.	वजाबा की	<p>येथे क्लिक करा</p> <p>इयत्ता ४ थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान क्र.२५ व २६ वरील उदाहरणे अभ्यासा.</p> <p>१.खाली दिलेल्या संख्यांच्या जोड्यांची उभी व आडवी मांडणी करून वजाबाकी करा.</p> <p>८२५१-२९८७ ७२५४-३९७४ ८३४२-४९७७ ९५६४-१८६७</p> <p>२ .खाली एक शाब्दिक उदाहरण दिलेले आहे तशा प्रकारची पाच शाब्दिक उदाहरणे बनवून सोडवा.</p> <p>उदा .ग्रामपंचायतने या महिन्यात ८२१३रु.लोकवर्गणी जमा केली व त्यापैकी ६८७४रु. गावातील दिवाबत्तीसाठी वापरले तर ग्रामपंचायतकडे किती लोकवर्गणी शिल्लक आहे?</p>	
४			<p>येथे क्लिक करा</p> <p>इयत्ता ४ थी पाठ्यपुस्तकाच्या लिंक चा वापर करून पान क्र.२७ वरील उदाहरणे अभ्यासा.</p> <p>१.खाली दिलेल्या संख्यांच्या जोड्यांची उभी मांडणी करून वजाबाकी करा.</p> <p>४२७१९ -२१६१८</p>	

				<p>६६८२४ – ३२४६६ ७८२३६ – ४३७६९ ३४४२९ – १६२१९</p> <p>२. खाली दोन संख्या दिलेल्या आहे. त्यांचा उपयोग करून शाब्दिक उदाहरण तयार करून सोडवा. उदा .१८२१३ , १६८७४जरुड गावात १८२१३ पुरुष व १६८७४ स्त्रिया आहेत, तर स्त्रियांपेक्षा पुरुष किती जास्त आहेत?वरील प्रमाणे पाच शाब्दिक उदाहरणे बनवून सोडवा.</p> <p>३ .३.कोणतेही दोन अंक घेऊन त्याचे दोन अंक कार्ड बनवा .कोणतीही वही व पेन न वापरता त्यांची तोंडी वजाबाकी करा.अंक बदलून हाच खेळ सुरु ठेवा.</p>
--	--	--	--	---

माहे – जून २०२०

विषय – इंग्रजी

आ ठव डा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
1	The learner - (4.17.3) Enjoys and recites poems, songs, and rhymes with proper actions, rhythm, and appropriate expressions.	1.An Action Song	Click here	<p>Download “My English Book Four” using the given link.</p> <p>http://cart.ebalbharati.in/BalBooks/ebook.aspx</p> <ul style="list-style-type: none"> • Listen to the poem on the DIKSHA App link. • Watch the video of the action song by using Diksha App. <p>Enjoy and recite poems with proper actions, rhythm and appropriate expressions.</p>
2	The learner - (4.17.5) Responds and follows simple instructions/ announcements/ requests in English and acts accordingly	2.1 Circles-1	Click here	<ul style="list-style-type: none"> • Watch the video. <p>Listen to the instructions given in the video and act accordingly.</p>

	The learner - (4.17.17) Participates in conversations and speaks briefly on a familiar topic.	2.2 (Listen ,learn and speak)	Click here	<ul style="list-style-type: none"> • Participate in a conversation and speak briefly on a familiar topic with parents. • Listen to the English dialogues from a variety of sources such as T.V., Mobile, etc. • Talk about day-to-day life experiences with parents in English language.
--	---	-------------------------------	----------------------------	---

माहे - जुलै

विषय - इंग्रजी

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
1	The learner - (4.17.17) Participates in conversations and speaks briefly on a familiar topic.	3.Words from letters	Click here	<ul style="list-style-type: none"> • Read the names of letters. • Make bookmarks using a card sheet. • Make pieces of paper and write letters on them. By using these letters, form meaningful words. • Write the names of family members using the pieces, which were made in the second activity. <p>Collect different words from the newspapers or from other resources and read aloud.</p>
2	The learner - (4.17.5) Responds, follows simple instructions / announcements / requests in English,	4. A garden of words	Click here	<ul style="list-style-type: none"> • Watch the video of 'A Garden of words.' • Write down any ten words, which were shown in the video to make their own sentences using them. <p>Sing any line from any poem they</p>

	and acts accordingly.			know from the words which they have learned from this lesson.
	The learner - (4.17.5) Responds and follows simple instructions/ announcements/ requests in English and acts accordingly	5. One at a time	Click here	<ul style="list-style-type: none"> • Watch the video of 'One At A Time'. • Make a chart of 'One and Many'. For e.g. one tree – many trees.
3	The learner - (4.17.17) Participates in conversations and speaks briefly on a familiar topic.	6. Four things about me	Click here	<p>Watch the video of "Four Things About Me"</p> <p>Talk about yourself in front of your teacher/ parents/ family members. Frame the sentences using the phrases as I am__, I like__, I have__, I can__, etc. Write the above sentences and say aloud.</p>
4	The learner - (4.17.3) Enjoys and recites poems, songs and rhymes with proper actions, rhythm and appropriate expressions.	7. Raindrops	Click here	<ul style="list-style-type: none"> • Listen to the poem on this link. • Watch the video of the poem using Diksha App • Enjoy and recite poems with proper actions, rhythm, and appropriate expressions. Read aloud sound words.

माहे – ऑगस्ट

विषय – इंग्रजी

	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
1	The learner - (4.17.9) Guesses the meaning of words, phrases, and	8. A Guessing Game	Click here	<p>Watch the video of 'A Guessing Game.'</p> <ul style="list-style-type: none"> • Listen carefully and guess the riddles with the help of

	sentences from the context. (4.17.8) Tells/shares jokes and riddles in English for entertainment.			<p>pictures in the textbook.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Try to make riddles and ask to your family members in English.
2	The learner - (4.17.4) Participates and enacts in role play, short skits, playlets with interest.	9. In the park	Click here	<ul style="list-style-type: none"> ● Watch the video of “ In the park” <p>Participate and enact in role play, skit.</p>
3	The learner - (4.17.4) Responds and follows simple instructions/ announcements/ requests in English and acts accordingly.	10. Action words and phrases	Click here	<ul style="list-style-type: none"> ● Watch the video of “ Action words and phrases” <p>Make meaningful sentences using words given on page no.14 of the textbook.</p>
4	The learner - (4.17.3) Enjoys and recites poems, songs, and rhymes with proper actions, rhythm, and appropriate expressions.	11. Row your boat	Click here	<ul style="list-style-type: none"> ● Watch the video of “Row your Boat” ● Enjoy and recite the poem with proper actions, rhythm, and appropriate expressions. ● Find rhyming words for words used in the poem like row, boat, stream, dream, etc. <p>Share the rhyming words with your friends and family members.</p>

माहे - जून २०२०

विषय - परिसर अभ्यास १

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
1	04.95A.01 व 04.95A.07	प्राण्यांचा जीवनक्रम -	येथे क्लिक करा	फुलपाखरांचे चित्र वहीत काढा व रंगवा.

		रुपांतरण, फुलपाखरांमधी ल रुपांतरण		
2	04.95A.01 व 04.95A.07	प्राण्यांचा जीवनक्रम - फुलपाखरांमधी ल अवस्था	येथे क्लिक करा	पालकांच्या मदतीने फुलपाखरातील वाढीच्या अवस्था अभ्यासा.

माहे - जुलै

विषय - परिसर अभ्यास ?

आ ठव डा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
1	04.95A.02 व 04.95A.03	सजीवांचे परस्परांशी नाते -ऋतुमानाप्रमाणे सजीवामध्ये होत जाणारे बदल	येथे क्लिक करा	1. तुमच्या परिसरातील कोणत्याही वनस्पतींमध्ये ऋतुमानाप्रमाणे कसे बदल होत जातात यांच्या नोंदी करा. 2. पालकांच्या मदतीने पाठ्यपुस्तकातील पान क्र.८ वरील प्रयोग करून पहा व वहीमध्ये नोंद ठेवा.
2	04.95A.05 व 04.95A.13	साठवण पाण्याची - साठवण पाण्याची व पिण्याच्या पाण्याची काळजी	येथे क्लिक करा	1. पाण्याचा काटकसरीने कसा वापर करता येईल याची यादी करा. 2. पालकांच्या मदतीने पाठ्यपुस्तकातील पान क्र .१६ वरील करून पहा कृती १ व कृती २ करा व वहीमध्ये नोंद ठेवा.
3	04.95A.05 व 04.95A.13	पिण्याचे पाणी - निर्धोक पाणी	येथे क्लिक करा	1. तुमच्या घरातील पिण्याचे पाणी अस्वच्छ असेल तर ते शुध्द व स्वच्छ करण्यासाठी तुम्ही कोणता उपाय कराल? त्याची नोंद ठेवा. 2. तुमच्या घरात उपलब्ध असलेल्या साहित्याचा वापर करून पालकांच्या मदतीने पाठ्यपुस्तकातील पान क्र .२०, पान क्र.२१ व पान क्र .२२ वरील प्रयोग करून पहा व वहीमध्ये नोंद ठेवा.
4	04.95A.05 व 04.95A.13	घरोघरी पाणी- - पिण्याच्या पाण्याची काळजी , गावचा पाणीपुरवठा	येथे क्लिक करा	1. पाण्याचा काटकसरीने वापर करण्यासाठी तुम्ही कोणती काळजी घेता त्याची नोंद ठेवा. 2. तुमच्या घरात उपलब्ध असलेल्या साहित्याचा वापर करून पालकांच्या मदतीने पाठ्यपुस्तकातील पान क्र .२९ , पान क्र .३३ वरील प्रयोग करून पहा व वहीमध्ये नोंद ठेवा.

माहे – ऑगस्ट

विषय – परिसर अभ्यास १

आ ठव डा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
1	04.95A.05 , 04.95A.13 व 04.95A.15	अन्नातील विविधता - प्रदेशानुसार अन्नातील विविधता	येथे क्लिक करा	1. ऋतूमानानुसार येणाऱ्या फळांची यादी करून वही मध्ये नोंदवा. 2. तुमच्या घरात उपलब्ध असलेल्या साहित्याचा वापर करून पालकांच्या मदतीने पाठ्यपुस्तकातील पान क्र .३६ , पान क्र . ३८ वरील कृती करून पहा व वहीमध्ये नोंद ठेवा.
2	04.95A.05 व 04.95A.13	आहाराची पौष्टिकता - प्रमुख अन्नपदार्थ, अन्नपदार्थातील विविधता , अन्नपदार्थातील पौष्टिकता टिकवणे	येथे क्लिक करा	1. शिजवून खाल्ले जाणारे अन्नपदार्थ व कच्चे खाल्ले जाणारे अन्नपदार्थ याची यादी करून वहीत नोंद करा. 2. पाठ्यपुस्तकातील पान क्र .४६ वरील निरीक्षण करा.
3	04.95A.05 व 04.95A.13	आहाराची पौष्टिकता - अन्नपदार्थातील पौष्टिकता टिकवणे	येथे क्लिक करा	1. अन्नपदार्थाची पौष्टिकता टिकून राहण्यासाठी कोणकोणते उपाय करता येतील त्यांची यादी वहीत लिहा .2. तुमच्या घरात उपलब्ध असलेल्या साहित्याचा वापर करून पालकांच्या मदतीने पाठ्यपुस्तकातील पान क्र .४७, वरील विविध चवींचा आस्वाद हा प्रयोग करून पहा व वहीमध्ये नोंद ठेवा.
4	04.95A.05 व 04.95A.13	मोलाचे अन्न - भाकरीची गोष्ट, इतर अन्नपदार्थ	येथे क्लिक करा	1. शेतीमध्ये कोणकोणत्या प्रकारची कामे करावी लागतात याविषयी पालकांना विचारून प्रत्येक कामाची थोडक्यात माहिती वहीमध्ये लिहून ठेवा. 2. तुमच्या घरात उपलब्ध असलेल्या साहित्याचा वापर करून पालकांच्या मदतीने पाठ्यपुस्तकातील पान क्र .५२ वरील प्रयोग करून पहा व वहीमध्ये नोंद ठेवा.

माहे – जून २०२०

विषय – परिसर अभ्यास २

आ ठव डा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
3		शिवजन्मापू र्वीचा महाराष्ट्र	(शिवजन्मापूर्वीचा महाराष्ट्र या पाठाचे प्रकटवाचन((पाठाची प्रस्तावना)	1)पाठ्यपुस्तकातील पाठ क्रमांक शिवजन्मापूर्वीचा . .महाराष्ट्र या पाठाचे वाचन कर 2)पाठाची प्रस्तावना पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला

			येथे क्लिक करा (शिवाजी महाराज(येथे क्लिक करा	क्लिक कर. 3)शिवाजी महाराज यांच्याबद्दल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर.
4		शिवजन्मापू र्वीचा महाराष्ट्र	(निजामशहा आणि आदिलशहा(https://bit.ly/2AGhkXO	1)निजामशहा व आदिलशहा याबद्दल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर. कृती व उपक्रम 1)पाठात आलेल्या सुलतानाची यादी कर.

माहे - जुलै

विषय - परिसर अभ्यास २

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
1		2. संतांची कामगिरी	(पाठाचे प्रकटवाचन(येथे क्लिक करा (पाठाची प्रस्तावना (येथे क्लिक करा (संत ज्ञानेश्वर(येथे क्लिक करा	1)पाठ्यपुस्तकातील पाठ क्रमांक २संतांची . . कामगिरी हा पाठ वाचन कर 2)पाठाचे प्रकटवाचन ऐकण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर. 3)पाठाची प्रस्तावना पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर. 4)संत ज्ञानेश्वर यांच्याबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर. 5)संत एकनाथ यांच्याबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर.
2		2. संतांची कामगिरी	संत एकनाथ येथे क्लिक करा संत तुकाराम येथे क्लिक करा संत रामदास येथे क्लिक करा संत नामदेव येथे क्लिक करा	1)संत रामदास यांच्याबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर. 2)संत नामदेव यांच्याबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर. कृती व उपक्रम 3)पाठात आलेल्या संतांची नावे लिहाव या . .संतांचे जन्मस्थळ शोधण्याचा प्रयत्न कर
3		३. मराठासरदार - भोसल्यांचे कर्तबगार घराणे	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	1)पाठ्यपुस्तकातील पाठ क्रमांक ३मराठा . भोसल्यांचे कर्तबगार घराणे-सरदारया पाठाचे वाचन कर. 2)मराठा सरदार भोसल्यांचे कर्तबगार घराणे - बद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर .कर 3)पाठाची प्रस्तावना पाहण्यासाठी दिलेल्या

				लिनकला क्लीक कर.
4		३. मराठासरदार - भोसल्यांचे कर्तबगार घराणे	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	1)शौर्याची परंपराबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिनकला क्लीक कर. 2)शहाजीराजे यांच्याबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिनकला क्लीक कर. 3)वेरुळचे भोसले यांच्याबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिनकला क्लीक कर. कृती 1)महाराष्ट्राच्या नकाशात अहमदनगर, फलटण,वेरुळ,सुपे ही ठिकाणे दाखव. 2)या पाठात आलेले राजघराणे व प्रदेश यांची यादी करजसे.;जावळीचे....मोरे- 3)पाठात आलेले सरदार,राजे,सुलतान यांची यादी कर.

माहे - ऑगस्ट

विषय - परिसर अभ्यास २

आ ठव डा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
1	04.95B .04	४ . शिवरायांचे बालपण	(पाठाचे प्रकटवाचन(येथे क्लिक करा (प्रस्तावना(शिवजन्म- येथे क्लिक करा (शिवरायांचे बालपण(येथे क्लिक करा	1)पाठ्यपुस्तकातील पाठ क्रमांक ४शिवरायांचे बालपण. हा पाठ वाचन कर. 2)पाठाचे प्रकट वाचन ऐकण्यासाठी दिलेल्या लिनकला क्लिक कर. 3)प्रस्तावनाशिवजन्म माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिनकला - .क्लिक कर 3)शिवरायांचे बालपण बद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिनकला क्लिक कर.
2	04.95B .04	४ . शिवरायांचे बालपण	(शहाजीराजे मुघल बदशाहीकडे(येथे क्लिक करा (नव्या निजामशाहीची स्थापना(येथे क्लिक करा (जिजाबाई व शिवराय कर्नाटकात(येथे क्लिक करा	1)शहाजीराजे मुघल बादशाहीकडे याबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिनकला क्लिक कर. 2)नव्या निजामशाहीची स्थापना बद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिनकला क्लिक कर. 3)जिजाबाई व शिवराय कर्नाटकात गेले याबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिनकला क्लिक कर. कृती 1)शिवराय लहानपणी कोणते खेळ खेळत होते ते लिही. 2)तु कोणकोणते खेळ खेळतात त्यांची नावे लिहीव तुझ्या . .आवडत्या खेळाची माहिती लिही

				<p>3)तु आत्तापर्यंत एखादा किल्ला पहिला असल्यास त्याची माहिती लिही.</p> <p>4)तु दररोजची दिनचर्या कशी असते ते लिहीकित्ती .उदा . वाजता उठतात....</p> <p>5)तुझ्या वाढदिवसानिमित्त तु कोणता संकल्प केला करशील / .ते लिही</p>
3	04.95B .04	५ . शिवरायांचे शिक्षण	(प्रस्तावना, शिवरायांच्या शिक्षणास प्रारंभ(येथे क्लिक करा (पुण्याचा कायापालट(येथे क्लिक करा	<p>1)पाठ्यपुस्तकातील पाठ क्रमांक ५शिवरायांचे शिक्षण या . .पाठाचे वाचन कर</p> <p>2)पाठाची प्रस्तावना व शिवरायांच्या शिक्षणास प्रारंभ याबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर.</p> <p>3)पुण्याचा कायापालट याबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर.</p>
4	04.95B .04	५ . शिवरायांचे शिक्षण	(दादोजी कोंडदेवाची कामगिरी, शिवरायांचे शिक्षण(येथे क्लिक करा (वीरमाता जिजाबाईची शिवरायांना शिकवण(येथे क्लिक करा (शिवरायांचा नवा अंमल, शिवरायांचा विवाह(येथे क्लिक करा	<p>1)दादोजी कोंडदेवांची कामगिरी व शिवरायांचे शिक्षण याबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर.</p> <p>2)वीरमाता जिजाबाईची शिवरायांना दिलेली शिकवण याबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर.</p> <p>3)शिवरायांचा नवा अंमल व शिवरायांचा विवाह याबद्दल माहिती घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक कर.</p> <p>4)तु शाळेव्यतिरिक्त बाहेर कोणते शिक्षण घेतो.</p> <p>5)लढाई प्रसंगी कोणत्या प्राण्यांचा उपयोगवापर होतो त्यांची / .यादी कर</p> <p>6)लढाई प्रसंगी कोणते युद्धसाहित्य वापरले जाते त्यांची यादी कर.</p> <p>7)पारंपरिक खेळांची यादी कर.</p>

धन्यवाद !